

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра політології

Затверджено

На засіданні кафедри політології філософського
факультету Львівського національного університету
імені Івана Франка (протокол № __ від _____ 2025 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Романюк А.С.

Силабус з навчальної дисципліни
«Політичний менеджмент і транскордонні процеси»,
що викладається в межах ОПП «Політологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності С2 «Політологія»
галузі знань С - Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

Львів – 2025

Назва дисципліни	Політичний менеджмент і транскордонні процеси
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань С - Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність С2 «Політологія»
Викладачі дисципліни	Була Світлана Петрівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології ЛНУ ім. І. Франка
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: svitlana.bula@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/8025 Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 206
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щовівторка: 13.30-16.20 год. (кафедра політології, вул. Університетська, 1, ауд. 206) та у день проведення лекцій/практичних занять. Також можливі он-лайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача.
Сторінка дисципліни	https://filos.lnu.edu.ua/course/elektronne-vriaduvannia
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна «Політичний менеджменті транскордонні процеси» є навчальною дисципліною внутрішньої спеціалізації «Міжнародні політичні процеси» з спеціальності 052 - Політологія і складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 052 - Політологія, яка викладається в 3-му семестрі в обсязі 4 кредитів, 120 годин і підсумковим контролем (екзамен) в кінці семестру і оцінюють у 100 балів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб самостійно аналізувати процеси транскордонного співробітництва регіонів України з іншими країнами, сформуванню уявлення про визначення пріоритетних напрямів транскордонного співробітництва у загальній системі розвитку прикордонних регіонів держави. Тому у курсі представлено як огляд теоретико-методологічних підходів до вивчення транскордонного співробітництва, так і подана оцінка ефективності взаємоузгодженості реалізації регіональної політики та транскордонного співробітництва в Україні.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Політичний менеджменті транскордонні процеси» є ознайомлення студентів із основними організаційно-економічними та соціально-культурними процесами, що відбуваються у прикордонних регіонах України у зв'язку з формуванням та реалізацією положень засадничих документів міжнародного, національного та регіонального рівня, спрямованих на забезпечення регіонального розвитку і виконання відповідних проектів та програм.
Література для вивчення дисципліни	<u>Основна література:</u>

1. Бенчак О.Ф. Кордони і транскордонні процеси: новітні тенденції державно-просторових розмежувань (опубліковано англійською мовою – Borders and transboundary processes: new trends of state-space distribution). / Геополітика України: історія і сучасність: збірник наукових праць 2019 р. Вип. 1 (22). / ред. кол.: Ю.В. Данилець (гол. ред.), І.В. Артёмов, С.В. Віднянський та ін. С. 82–102
2. Шульга М. А. Політичний менеджмент навчальний посібник : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / М. А.Шульга, О. А. Зубчик – К. : Академвидав, Альма-матер, 2013. – 157с.
3. Менеджмент: навч. посіб. / [Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, та ін.]; за заг. редакція Г. Є. Мошека. К. : Ліра-К, 2015.– 550 с.
4. Основи менеджменту. Теорія і практика : навчальний посібник / Г. Є. Мошек [та ін.] ; за ред. Г. Є. Мошека. - Київ : Ліра-К, 2017. - 528 с.
5. Транскордонне співробітництво України: стан, проблеми, перспективи: монографія / За заг.ред. І.В. Артёмова. – Ужгород: МПП «Гражда», 2012. – 520 с.
6. Транскордонне співробітництво як інструмент місцевого та регіонального розвитку : аналіт. доп. / [Химинець В. В., Головка А. А., Мірус О. І.]. – Київ : НІСД, 2021. – 47 с.
7. Посібник «Транскордонне співробітництво». Мікула Н.А., Толкованов В.В. – Київ, видавництво «Крамар», 2011, 259 с.
8. Устич С. Кордон, війна та мир в долі сучасного світу / Устич С. – Ужгород : Карпати, 2010. – 326 с
9. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво : моногр. / Н. Мікула. – Львів : ІРД НАН України, 2004. – 395 с.
10. Транскордонне співробітництво як альтернатива новій «залізній завісі» та конфліктам / Керівник авторського колективу С. І. Устич. – Ужгород : Карпати, 2007. – 239 с.;

Додаткова література та інтернет джерела:

11. Устич С. Системна теорія транскордонних процесів та її соціальна імплементація. - URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2013/04/112-126_no-2_vol-45_2013_UKR.pdf
12. Була С. Карпатський єврорегіон – основна інституційно-організаційна форма транскордонного співробітництва /Микола Палінчак, Світлана Була // Україна в системі європейської економічної і політичної інтеграції : матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 24-25 червня 2021 року) За заг. ред.: М. М. Палінчак, В. В. Химинець, М.М. Король, – Ужгород: РІК-У, 2021. – с. 125-128
13. Закон України “Про транскордонне співробітництво” [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text>
14. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки». URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskistyuu/proekt-postanovy->

[kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-zatverdzhennya-derzhavnoi-programy-rozvytku-transkordonnogo-spivrobotnytstva-na-2021-2027-roky/](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-%D0%BF#n10)

15. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2011-2015 роки. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1088-2010-%EF>
16. Сербенко Н. Євро регіони – важливий інструмент прискорення європейської інтеграції України. *Борисфен Інтел* - URL:: <http://bintel.com.ua/uk/article/euroregiony/>
17. Асоціація «Єврорегіон Карпати Україна» - твій надійний партнер у Карпатах. - URL: <https://ekarpaty.com/pro-nas/yevroregion-karpati-ukrayina/>
18. Щодо активізації міждержавного міжрегіонального співробітництва західних регіонів України в рамках Єврорегіону «Карпати». - URL:: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/schodo-aktivizacii-mizhderzhavnogo-mizhregionalnogo>
19. Стратегічна ініціатива «Карпатський Горизонт 2020» - обґрунтування доцільності розробки та реалізації окремої операційної програми ЄС для регіону Карпат у наступній фінансовій перспективі. - URL: https://www.irf.ua/files/ukr/programs/euro/carpathian_extract.pdf
20. Гарагонич В.В. Джерельно-інформаційна база дослідження проблем транскордонного співробітництва та участі в ньому України / В.В. Гарагонич // Історичний архів. Наукові студії: збірник наукових праць. – Миколаїв: Вид-во МДУ ім. Петра Могили, 2009. – Вип. 3. – 158 с.
21. *Гальчинский А.* Україна на перехресті геополітичних інтересів / А. Гальчинский. – К. : Знання України, 2002. – 150 с.
22. Карпатський регіон та його роль в забезпеченні безпеки та співробітництва в Єв-ропі // Матеріали міжнар. конф. – Ужгород : Ліра, 2008. – 230 с.
23. Кіш С.Б. Центральна Європа в сучасній системі євро регіональної інтеграції / С.Б. Кіш. – Ужгород : Ліра, 2008. – 420 с.
24. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки. - URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-%D0%BF#n10>
25. Мітряєва С. Транскордонне співробітництво Україна-ЄС: стан, проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / С. Мітряєва, А. Крижевський. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli2009/34.htm>.
26. Реутов В. Є. Транскордонне співробітництво регіонів України: теоретико-практичні аспекти розвитку [Електронний ресурс] / В. Є. Реутов // Ефективна економіка. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=912>.

	<p>27. Балян А.В. Міжрегіональне транскордонне співробітництво України за умов розширення Європейського Союзу (на прикладі прикордонних регіонів України та Угорщини). – Ужгород: Ліра, 2005. – 320 с.</p> <p>28. Кіш Є.Б. Регіональна політика Європейського Союзу / Є.Б.Кіш // Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України: [Проект Київського центру Ін-ту Схід-Захід]/ С.Максименко, Є.Кіш, М.Лендъел, І.Студенніков; за ред. С.Максименка. – К.: Логос, 2000. – С.27</p> <p>29. Конкурентоспроможність територій: практ. посіб. / А.Ткачук, В.Толкованов, С.Марковський та ін. – К.: Легальний статус, 2011. – 252 с.</p> <p>30. Ізарова І. Транскордонні загальноєвропейські процедури і системи національного цивільного процесу. – URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/12449?locale-attribute=en</p> <p>31. Звіти про виконання Державної програми розвитку транскордонного співробітництва. Міністерство розвитку громад та територій України. Офіційний веб-сайт. – URL: https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/mizhregionalne-ta-transkordonne-spivrobitnistv/zvity-pro-vykonannya-derzhavnoyi-programy-rozvytku-</p>
Тривалість курсу	3 семестр / 120 годин
Обсяг курсу	Загалом 120 годин, зокрема 18 годин лекцій, 12 годин практичних занять 90 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті успішного проходження курсу студент набуде <i>загальні компетентності</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. здатність до адаптації та дії в новій ситуації; 2. здатність проводити дослідження на відповідному рівні; 3. здатність розробляти проекти та управляти ними; 4. здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; 5. здатність спілкуватися іноземною мовою. <p>та <i>спеціальні (фахові) компетентності</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. здатність проектувати і розуміти суть експериментів у політиці, функції та закономірності маркетингу і менеджменту в політиці, громадському секторі та міжнародних організаціях, функціонування політичного ринку, виборчої інженерії та політичного рекламування й на цій підставі аналізувати вимоги до розробки стратегії і тактики виборчої кампанії та її логістики і менеджменту; 2. здатність визначати ознаки, типи, причини й наслідки політичних змін і криз, розуміти сутність антикризового менеджменту та соціального конструктивізму у політиці, а відтак вміння аналізувати соціоконструктивні виміри політики. <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду

людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту;

2. астосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.
3. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів;
4. розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів;
5. усвідомлювати сутність, типи, причини та наслідки політичних змін і криз, в тому числі на тлі еволюції, організації і доктрин лівих партій, а також сутність, особливості, моделі й стратегії, методи та процедури, специфіку і наповненість радикалізму, екстремізму і тероризму, техніки та механізми протидії їм і антикризового менеджменту у контексті етнічних, територіальних, регіональних конфліктів тощо, зокрема антитерористичної діяльності держави та ролі і функціональності міжнародних організацій у протидії деструктивним явищам в політиці.

Після завершення цього курсу студент буде:

Знати:

1. основні напрямки побудови конкурентоспроможної економіки в Україні;
2. основні форми транскордонного співробітництва;
3. вдосконалення і можливості розбудови транскордонної інфраструктури;
4. ступені кореляції національного та регіонального рівнів реалізації транскордонного співробітництва в рамках стратегічного розвитку регіонів;

Вміти:

1. володіти комплексом знань про політичний менеджмент та транскордонні процеси;
2. аналізувати законодавство про транскордонне співробітництво;
3. аналізувати міжнародний досвід та можливості транскордонного співробітництва і застосовувати його в Україні;
4. вступати у наукові дискусії, демонструючи як наукові знання, так і власну позицію;
5. застосувати політичні знання в своїй професійній громадській діяльності для мобілізації природно-ресурсного потенціалу і підвищення конкурентоспроможності регіонів України;
6. координувати розвиток транскордонних регіонів для співпраці з іншими країнами по всьому периметру території нашої держави.

Ключові слова	Політичний менеджмент, транскордонні процеси, транскордонне співробітництво, прикордонні регіони
Формат курсу	Очний
Аудиторні особливості курсу	Проведення лекцій, практичних/семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем дисципліни.
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»
Підсумковий контроль, форма	Екзамен в кінці семестру Форма екзамену – усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з «Історія політичної думки», «Політична влада», «Політичні інститути та системи», «Партології», «Державного управління», «Місцевого самоврядування». «Регіональні політичні процеси» Вони будуть допоміжними для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, проблемно-пошукове навчання, техніка опрацювання дискусійних питань, семінари, самостійна робота. Навчальні методи: метод проектів та їх презентацій, пояснювально-ілюстративний, усного опитування, активізації навчання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення. Тим не менше, потрібне впевнене користування загальноживаними програмами й операційними системами.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 30% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 30); контрольні заміри (модулі, проекти, захист презентацій) – 20% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 20); екзамен – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50).</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100.</p> <p>Письмові та проектні роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт, серед яких есе, презентації та вирішення кейсів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p>

	<p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед основних і додаткових.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані під час робота на семінарських заняттях (виступи, дискусії, обговорення), на модульній контрольній роботі у формі тестування та захист презентації або есе. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)</p>	<p>Орієнтований перелік питань до екзамену:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління як соціальний феномен. 2. Організація — основний суб'єкт політичного менеджменту 3. Менеджмент як основа політичного управління 4. Нормативно-правове забезпечення транскордонного співробітництва України 5. Концепції розвитку транскордонного співробітництва 6. Рівні аналізу транскордонного співробітництва. 7. Ефективне транскордонне співробітництво – необхідна умова розвитку прикордонних територій 8. Прикордонні регіони як партнери реалізації міжнародних проектів 9. Проблеми оцінки ефективності прикордонної торгівлі на кордоні України з Європейським Союзом 10. Транскордонна статистика і соціологічний моніторинг проблем прикордонних територій 11. Системне моделювання управління транскордонним співробітництвом 12. Особливості регіональної політики України після розширення Євросоюзу 13. Основні завдання і базові принципи державної регіональної політики 14. Транскордонне співробітництво як важливий чинник підвищення регіональної конкурентоспроможності 15. Формування системи транскордонного співробітництва України 16. Пріоритети місцевої влади в залученні іноземних інвестицій через транскордонний регіон 17. Транскордонне співробітництво як напрям євроінтеграційних процесів в Україні 18. Регіональна політика країн Вишеградської четвірки: досвід для України 19. Ініціатива «Східне партнерство» як інструмент підвищення ефективності транскордонного співробітництва України з ЄС 20. Єврорегіон – основна інституційно-організаційна форма транскордонного співробітництва

	<p>21. Транскордонне співробітництво України у сфері університетської освіти: правові аспекти та тенденції розвитку</p> <p>22. Методологія формування стратегії інноваційного розвитку в системі вищої освіти</p> <p>23. Євроінтеграційні процеси в Україні: транскордонне співробітництво.</p>
Опитування	Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Додаток. Схема курсу “Політичний менеджмент і транскордонні процеси”

Тиж . / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1 4 год.	Тема 1. Основи політичного менеджменту. Становлення менеджменту як основи політичного управління. Становлення менеджменту як основи політичного управління Політичні інтереси, орієнтації та політичний вибір.. Менеджмент державної політики	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 15 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шульга М. А. Політичний менеджмент навчальний посібник : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / М. А. Шульга, О. А. Зубчик – К. : Академвидав, Альма-матер, 2013. – 157с. 2. Менеджмент: навч. посіб. / [Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, та ін.]; за заг. редакція Г. Є. Мошека. К. : Ліра-К, 2015.–550 с. 3. Основи менеджменту. Теорія і практика : навчальний посібник / Г. Є. Мошек [та ін.]; за ред. Г. Є. Мошека. - Київ : Ліра-К, 2017. - 528 с. 	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 15 год.	2 тиждень
2 2 год.	Тема 2. Поняття, предмет і методи транскордонного співробітництва. Поняття і загальна характеристика транскордонного співробітництва. Передумови виникнення та розвитку європейського транскордонного співробітництва.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Транскордонне співробітництво як інструмент місцевого та регіонального розвитку : аналіт. доп. / [Химинець В. В., Головка А. А., Мірус О. І.]. – Київ : НІСД, 2021. – 47 с. 2. Посібник «Транскордонне співробітництво». Мікула Н.А., Толкованов В.В. – Київ, видавництво «Крамар», 2011, 259 с. 		3 тиждень
2 4 год.	Тема 3. Нормативно-правові та методологічні засади транскордонного співробітництва Основні засади нормативно-правового забезпечення транскордонного співробітництва України. Рівні аналізу транскордонного	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 15 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України “Про транскордонне співробітництво” [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1861-15 2. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2011-2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1088-2010-%EF 3. Гарагонич В.В. Джерельно-інформаційна база дослідження проблем транскордонного співробітництва та участі в ньому України / В.В. Гарагонич // Історичний архів. Наукові студії: 	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 15 год	3 тиждень

	співробітництва як соціального інституту на східних кордонах Європейського Союзу		збірник наукових праць. – Миколаїв: Вид-во МДУ ім. Петра Могили, 2009. – Вип. 3. – 158 с. 4. Гальчинский А. Україна на перехресті геополітичних інтересів / А. Гальчинский. – К. : Знання України, 2002. – 150 с.		
3 4 год.	Тема 4. Роль прикордонних територій в інтеграційних процесах. Проблеми оцінки ефективності прикордонної торгівлі на кордоні України з Європейським Союзом. Системне моделювання управління транскордонним співробітництвом.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 15 год..	1. Транскордонне співробітництво як інструмент місцевого та регіонального розвитку : аналіт. доп. / [Химинець В. В., Головка А. А., Мірус О. І.]. – Київ : НІСД, 2021. – 47 с. 2. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки». URL: https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskistyuu/proekt-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programy-rozvytku-transkordonnogo-spivrobitnyctva-na-2021-2027-roky/ 3. Мітряєва С. Транскордонне співробітництво Україна-ЄС: стан, проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / С. Мітряєва, А. Крижевський. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: http://old.niss.gov.ua/monitor/juli2009/34.htm . 4. Реутов В. Є. Транскордонне співробітництво регіонів України: теоретико-практичні аспекти розвитку [Електронний ресурс] / В. Є. Реутов // Ефективна економіка. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=912	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 15 год	4 тиждень
4 6 год.	Тема 5. Транскордонне співробітництво в системі регіонального розвитку Основні завдання і базові принципи державної регіональної політики. Сучасні моделі регіонального співробітництва та розвитку. Формування системи транскордонного співробітництва України	Лекція, презентація, дискусія – 4 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 15 год.	1. Реутов В. Є. Транскордонне співробітництво регіонів України: теоретико-практичні аспекти розвитку [Електронний ресурс] / В. Є. Реутов // Ефективна економіка. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=912 2. Балян А.В. Міжрегіональне транскордонне співробітництво України за умов розширення Європейського Союзу (на прикладі прикордонних регіонів України та Угорщини). – Ужгород: Ліра, 2005. – 320 с. 3. Кіш Є.Б. Регіональна політика Європейського Союзу / Є.Б.Кіш // Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України: [Проект Київського центру Ін-ту Схід-Захід]/ С.Максименко, Є.Кіш, М.Лендєл, І.Студенніков; за ред. С.Максименка. – К.: Логос, 2000. – С.27	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 15 год	4–5 тиждень
5 4 год.	Тема 6. Транскордонне співробітництво в свроінтеграційній	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	1. Конкурентоспроможність територій: практ. посіб. / А.Ткачук, В.Толкованов, С.Марковський та ін. – К.: Легальний статус, 2011. – 252 с.	Опрацювання додаткової літератури до	6 тиждень

	стратегії України. Регіональна політика країн Вишеградської четвірки: досвід для України. Ініціатива «Східне партнерство» як інструмент підвищення ефективності транскордонного співробітництва України з ЄС .	Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 15 год.	<ol style="list-style-type: none"> Ізарова І. Транскордонні загальноєвропейські процедури і системі національного цивільного процесу. – URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/12449?locale-attribute=en Звіти про виконання Державної програми розвитку транскордонного співробітництва. Міністерство розвитку громад та територій України. Офіційний веб-сайт. – URL: https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/mizhregionalne-ta-transkordonne-spivrobitnistv/zvity-pro-vykonannya-derzhavnoyi-programy-rozvytku- Мітряєва С. Транскордонне співробітництво Україна-ЄС: стан, проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / С. Мітряєва, А. Крижевський. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: http://old.niss.gov.ua/monitor/juli2009/34.htm. 	теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 15 год	
6 6 год.	Тема 7. Актуальні проблеми транскордонного співробітництва у сфері вищої освіти.. Взаємне визнання дипломів – необхідна умова створення зони європейської вищої освіти. Методологія формування стратегії інноваційного розвитку в системі вищої освіти. перспективита загрози	Лекція, презентація, дискусія – 4 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 15 год.	<ol style="list-style-type: none"> Артьомов І., Серєда Л., Зуб С. Формування міжнародних науково-дослідницьких колективів для спільних досліджень проблем транскордонної співпраці у сфері вищої освіти (з досвіду УжНУ) // Міжнародний науковий вісник: збірник наукових праць / ред. кол. І.В.Артьомов (голова) та ін. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. Вип. 1-2 (23-24). 262с. Євтух М.Б. Транскордонне співробітництво України у сфері університетської освіти / М.Б.Євтух // Міжнародний науковий вісник. – Вип.6(25). – С.7-14. Про вищу освіту / Закон України (нова редакція) // проект внесений народним депутатом В.Балогою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fedmet.org/analytics/zakon-ukraini-pro-vishhu-osvitu/ Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року / Указ Президента від 25 червня 2013 року №344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013 	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 15 год	6-7 тиждень
Разом		30 год. 18 лекцій 12 практичні		90 самостійна робота Разом 120	